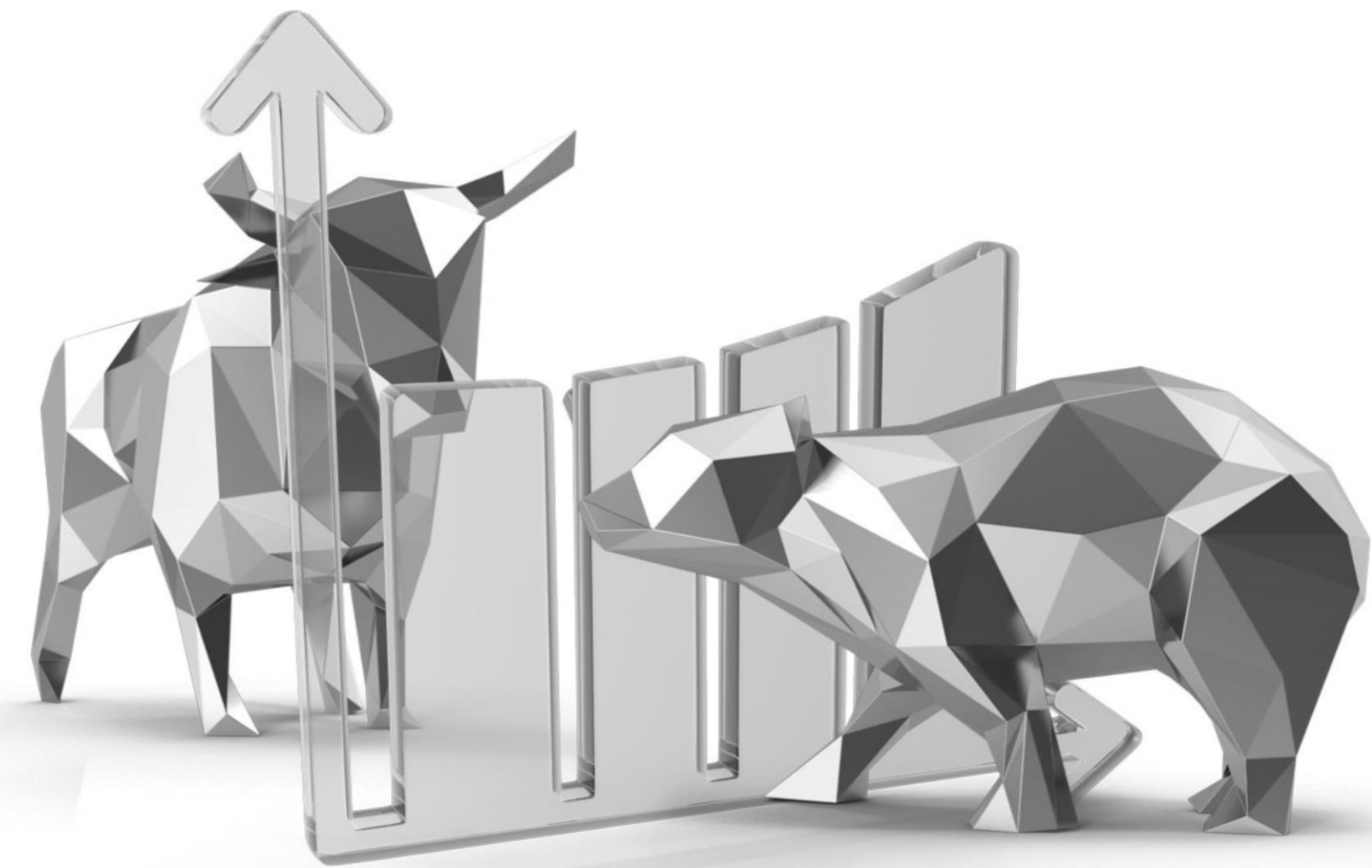

BURSA IN ZODIA

ELECTORALA

 PRIME
TRANSACTION
good people, good money

Bursa in zodia electorala

Piata romana sufera de un puternic puseu de letargie investitionala. Activitatea de tranzactionare a scazut, trendul pietei nu mai este unul clar, alternanta cresteri-scaderi conturand o miscare laterala. Nu exista noutati deosebite care sa justifice aceasta schimbare de atmosfera pe piata locala.

Pentru cei care au venit pe bursa odata cu listarea Hidroelectrica, ar putea parea ciudata o astfel de evolutie, obisnuiti fiind cu aprecieri ale cotatiilor semnificative si cu un dinamism superior al activitatii de tranzactionare. Acum, bursa se afla unde era la inceputul lui iunie, iar piata pare lipsita de idei si motoare de crestere. Nu am mai avut asa o perioada din prima parte a anului 2023, atunci cand asteptarea listarii Hidroelectrica bloca o activitate bursiera mai consistenta.

Sigur, investitorii intreprateaza diferit aceasta stare. Cineva care a investit in ultimul an va fi ingrijorat mult mai puternic decat un investitor prezent de zece ani pe piata. Este suficient sa privim la cele doua grafice alaturate. Primul ne arata evolutia pietei (prin prisma indicelui BET-TR) pe ultimii zece ani, al doilea pe ultimul an.

Daca in primul grafic vedem doar o mica corectie a unui extraordinar trend de crestere, in al doilea pare o inversare de trend in desfasurare. Perceptia pe bursa este data nu doar de experienta investitionala ci si de perioada pe care ai petrecut-o in calitate de investitor.

Este nevoie de acumularea unei experiente de cativa ani in calitate de investitor bursier, pentru a intelege la un nivel holistic piata, trecand prin perioadele ei de crestere, de scadere sau prin evolutii stagnante in care pare ca nimic nu se mai poate intampla.

Ca atare, desi marile pietele internationale au stabilit noi si noi maxime istorice, de ce piata romaneasca a inghetat? De unde vine acesta stare de acalmie? Dupa parerea mea, este un reflex bursier specific perioadelor electorale si vom vedea in continuare argumente in favoarea acestei ipoteze.

De ce sunt importante alegerile pentru bursa?

Inevitabil, zona alegerilor politice induce o stare de incertitudine pe piata. Este, in buna masura, normala pentru ca mesajul politic se reseteaza la fiecare patru ani. Politicienii incearca sa convinga alegatorii propunand schimbari. Unele mai bune, altele mai rele. Unele mai fanteziste, altele mai realiste. Apar vehiculate multe scenarii de masuri economice care pot afecta diverse sectoare economice sau economia in ansamblu. Apar sau pot aparea...

Pentru oricine are un interes economic, este o perioada in care atentia este tinuta vie. Ce a propus partidul X sau partidul Y, ce sanse sunt ca acesta sa ajunga la guvernare, ce sanse sunt sa ajunga printr-o alianta la guvernare? si daca va ajunge va implementa ce a propus in campanie... si multe alte intrebari si necunoscute.

Incertitudinea blocheaza piata, si asta pentru ca bursa functioneaza pe baza de evaluari. Deciziile de investitii pe baza carora se realizeaza tranzactii pe piata in prezent sunt legate de ceea ce credem ca va fi peste sase luni, peste unul sau cinci ani. Ca atare, in aceste perioade, este imposibil sa ai o certitudine decenta pentru orice fel de evaluare economica, ceea ce face ca multe decizii bursiere sa fie amanate.

Pentru o mai buna intelegere, este nevoie sa facem o remarca asupra *mecanismului probabilistic de formare al preturilor pe bursa*. In mintea oricarui investitor prezent pe piata, bineinteles care detine capacitatea si isi asuma sa faca propriile analize bursiere, exista intotdeauna mai multe scenarii de pret. Pretul unei actiuni este suma de mai multi parametri, iar probabilitatile asociate valorilor fiecarui parametru dau o probabilitate pentru fiecare scenariu de pret. Se tinde ca decizia de investitii sa favorizeze scenariul cu cea mai mare probabilitate.

Mai exact, un investitor va considera, pe baza datelor pe care le detine si conform propriei analize, ca actiunea X poate avea un pret in intervalul (A, B) in functie de scenariul de piata care se va dovedi adevarat. In realitate, pretul va fi situat in piata intre A (minim) si B (maxim), aproape in orice situatie. Incertitudinea face ca actorii din piata sa revada scenariile de pret si sa punteze mai mult scenariile mai pesimiste. Acest lucru va face ca pretul cu cele mai mari sanse probabilistice de reusita sa migreze catre minimul A. Este situatia inversa perioadelor cu trenduri puternic ascendente, atunci cand pretul cu cea mai mare probabilitate de realizare va urca spre B.

Acesta este un mecanism profund subiectiv, in care fiecare investitor ofera sanse de reusita mai mari sau mai mici unor scenarii ipotetice, la fel cum efectele fiecarui scenariu vor fi de asemenea percepute diferit de diversi investitori.

Ca atare, cresterea incertitudinii pe piata tinde sa duca preturile de tranzactionare in zona mai scazuta si blocheaza luarea deciziilor de investitii. Este ceea ce orice perioada dinaintea alegerilor tinde sa produca pe piata.

De altfel, este ceea ce vedem si in anul curent. Este explicatia principala a caracterului stagnant al pietei locale. Traim o exceptie? Nu, acest lucru s-a mai intamplat si in 2020 si in 2016 si in 2012. Vedem mai jos detaliile acelor perioade.

Evolutii piata bursiera in preajma alegerilor parlamentare (si dupa) din 2020, 2016 si 2012

2020

2020 a fost un an exceptional ca evolutie bursiera in conditiile in care in prima parte a acestuia s-a declansat pandemia COVID-19. Indicele BET a inceput anul de la valoarea de 9.977 puncte. A atins un minim de 6.936 puncte, la final de martie, dupa care a intrat intr-o puternica cursa de

revenire. La 15 septembrie a sarit de nivelul de 9.400 puncte, urcand cu 35% si anuland aproape toata scaderea datorata COVID-19. Ulterior acestui moment, pana in alegerile din 6 decembrie piata a scazut treptat spre un minim de -10%, urcand ulterior la acelasi nivel exact in zona alegerilor, cand gradul de certitudine politica revenea puternic.

2020-2021

TradingView

In weekend-ul in care se organizau alegerile, BET se situa la 9.550 de puncte. Pe 30 iunie 2021, BET atingea nivelul 11.873 puncte (+24% fata de momentul alegerilor) iar anul 2021 il inchidea la 13.061 puncte (+36% fata de momentul alegerilor). Randamentele nu tin cont de dividendele distribuite care au mai adaugat cateva procente de crestere.

2016

TradingView

In anul 2016 piata a inceput cu o valoare a indicelui BET de 7.004 puncte. Rapid, bursa a scazut cu circa 15%, atingand in intervalul ianuarie-februarie minime in jurul valorii de 6.000 puncte. A urmat o perioada de revenire care a dus indicele BET pe plus, acesta atingand un maxim local in data de 8 septembrie. Pana la data alegerilor, care au avut loc in 11 decembrie, piata s-a corectat din nou, cu minime locale in luna octombrie si cu reveniri ale preturilor spre data alegerilor.

2016-2017

Pe 9 decembrie 2016, inainte de scrutinul electoral, indicele BET avea o valoare de 6.894 puncte, revenind spre valorile de la inceputul anului si spre maximele din luna septembrie. Pe 30 iunie 2017 se situa la nivelul de 7.855 puncte (+14% fata de momentul alegerilor), dupa ce la inceputul lunii urcase peste nivelul de 8.700 de puncte (+26% fata de momentul alegerilor). La finalul anului se situa in aceeasi zona cu cea de la jumatatea anului, in jurul valorii de 7.800 de puncte. Din nou, randamentele nu tin cont de dividendele distribuite care au mai adaugat cateva procente de crestere.

2012

In anul 2012 piata a inceput cu o valoare a indicelui BET de 4.336 puncte. A urmat o evolutie fulminanta care pana in primavara a dus piata bursiera la un nivel al indicelui BET de 5.400 puncte, ceea ce inseamna o crestere de circa 25%.

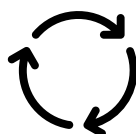
Insa inceputul verii a adus o scadere de aceiasi amploare astfel incat indicele BET, desend un clopot perfect, a revizitat nivele de la inceputul anului. Ulterior piata a reinceput sa creasca pana la un nivel al indicelui BET de 5.000 de puncte, atins in 14 septembrie 2012. Din nou, pana la data de 9 decembrie, data alegerilor parlamentare, piata a intrat intr-un mod de evolutii laterale, usor descendente. La fel ca in anii de mai sus, odata depasit momentul electoral, piata, eliberata de incertitudine, si-a schimbat brutal trendul, urcand agresiv.

2012-2013

Pe 7 decembrie, înainte de alegerile parlamentare, BET a închis la 4.756 de puncte. La 30 iunie anul următor indicele BET a atins valoarea de 5.261 puncte (+10.6% față de momentul alegerilor), iar la 31 decembrie 2013 indicele BET se plasa în jurul valorii de 6.500 de puncte (+36% față de momentul alegerilor). La fel ca în exemplele de mai sus, randamentele nu țin cont de dividendele distribuite care mai au adăugat câteva procente de creștere.

Ce tipar regasim in aceste evolutii?

Analizând ultimele trei runde de alegeri parlamentare, identificăm destul de bine conturat un tipar pe care piața bursieră l-a urmat de fiecare dată. În a doua jumătate a anilor electorali, trendurile de creștere pe care se plasa piața s-au oprit cu circa trei luni înainte de data alegerilor. În aceste perioade evoluțiile pieței au fost laterale cu o ușoară tendință de corectie a cotațiilor bursiere pe un fond de lichiditate mai degrabă modestă.

Spre momentul alegerilor, piața începe să revină pe măsura ce perioada de incertitudine se apropie de sfârșit și calculele investitorilor pot returna din nou decizii de investiții. Indiferent de rezultatul întrecerii politice, un verdict final, oricare ar fi el tinde să fie mai bun decât o perioadă de incertitudine. Acest lucru este confirmat și de faptul că după șase luni și după un an, invariabil, piața a înregistrat aprecieri semnificative.

O sinteză a datelor celor trei perioade analizate o găsim în tabelul de mai jos.

	maxim ante alegeri	alegeri parlamentare	30 iunie anul urmator	31 decembrie anul urmator
2020	15 septembrie 2020	6 decembrie	24%	36%
2016	8 septembrie 2016	11 decembrie	14%	14%
2012	14 septembrie 2012	9 decembrie	10%	36%

Concluzie

După cum am explicat mai sus, ceea ce experimentăm în ultimele săptămâni nu este o noutate pentru piața. Reprezintă un fel de reflex de conservare în fața unui posibil update informațional cu măsuri economice de impact, generate de schimbări în structura politică parlamentară.

Atunci cand vom avea o noua echipa guvernamentala cu un nou program de guvernare aprobat, piata va scapa de acest balast. Cu siguranta, ea va anticipa acest deznodamant pe masura ce ne apropiem de data de 1 decembrie.

Investitorii si pietele iubesc predictibilitatea si urasc incertitudinea. Sigur, sunt momente in care incertitudinea nu poate fi inlaturata.

Nu avem motive sa fim mai pesimisti decat in urma cu sase luni. Cu siguranta, dinamica pietei se va schimba spre finalul anului. Iar daca ne uitam la statistici, *primul an dupa alegeri tinde sa fie unul cu adevarat pozitiv.*

Cu pietele straine la noi maxime, cu un sezon de raportari financiare care ar putea aduce raportari solide si cu un capital ce devine mai ieftin pentru actorii din economie, cred ca ar trebui sa ne incredem in statistici.

Alin Brendea - Octombrie 2024

*Primești informație optimizată și relevantă pentru tine!
Cum?*

Rapoarte zilnice

Dimineata și seara îți trimitem stiriile „calde” din piața, ultimele informații cu impact asupra pieței bursiere. Morning Brief și Raportul Zilnic reprezintă legătura ta directă cu ceea ce este relevant cu mediul bursier.

Raportul săptămânal

Ce s-a întâmplat săptămâna aceasta pe bursă, ce stiri au mișcat prețurile, ce acțiuni au fost cele mai tranzacționate, ce a crescut și ce a scăzut, cum au evoluat acțiunile pe sectoare și nu numai.

Editoriale

Opinii ale specialiștilor Prime Transaction privind evenimente bursiere, trenduri economice sau orice alte evoluții cu impact asupra pietelor bursiere.

Intra în Prime Analyzer apăsând pe „Prime Analyzer” după ce te autentifici și informează-te în fiecare zi!

Descopera în Prime Analyzer: Graficele pentru toți emitentii, Comparatia Rapida, Rezultatele financiare, Calendar Financiar, Stiriile sortate pe emitent, Indicatori financiari, Fise de emitent și multe altele...

Romania, Bucuresti, Sector 3, str. Caloian Judetul nr.22, 031114
+4021 321 40 88; +4 0749 044 045
E-mail: office@primet.ro; fax: +4021 321 40 90
Decizie CNVM Nr. 1841/17.06.2003

WWW.PRIMET.RO

Politica SSIF Prime Transaction SA privind recomandarile pentru investitii in instrumente financiare

Materialele ce contin sau ar putea contine recomandari de investitii realizate de catre SSIF Prime Transaction SA au un scop informativ; SSIF Prime Transaction SA nu isi asuma responsabilitatea pentru tranzactiile efectuate pe baza acestor informatii. Datele utilizate pentru redactarea materialului au fost obtinute din surse considerate de noi a fi de incredere, insa nu putem garanta corectitudinea si completitudinea lor. SSIF Prime Transaction SA si autorii acestui material ar putea detine in diferite momente valori mobiliare la care se face referire in aceste materiale sau ar putea actiona ca formator de piata pentru acestea. Materialele pot include date si informatii publicate de societatea emitenta prin diferite mijloace (rapoarte, comunicate, presa, hotarari AGA/AGEA etc.) precum si date de pe diverse pagini web.

SSIF Prime Transaction SA avertizează clientul asupra riscurilor inerente tranzacțiilor cu instrumente financiare, incluzând, fără ca enumerarea să fie limitativă, fluctuația prețurilor pieței, incertitudinea dividendelor, a randamentelor și/sau a profiturilor, fluctuația cursului de schimb. Materialele ce conțin recomandări de investiții realizate de către SSIF Prime Transaction SA au un scop informativ, SSIF Prime Transaction SA nu își asumă responsabilitatea pentru tranzacțiile efectuate pe baza acestor informații. SSIF Prime Transaction SA avertizează clientul că performanțele anterioare nu reprezintă garanții ale performanțelor viitoare.

Decizia finala de cumparare sau vanzare a acestora trebuie luata in mod independent de fiecare investitor in parte, pe baza unui numar cat mai mare de opinii si analize.

SSIF Prime Transaction SA si realizatorii acestui raport nu isi asuma niciun fel de obligatie pentru eventuale pierderi suferite in urma folosirii acestor informatii. De asemenea nu sunt raspunzatori pentru veridicitatea si calitatea informatiilor obtinute din surse publice sau direct de la emitenti. Daca prezentul raport include recomandari, acestea se refera la investitii in actiuni pe termen mediu si lung. SSIF Prime Transaction SA avertizeaza clientul ca performantele anterioare nu reprezinta garantii ale performantelor viitoare.

Istoricul rapoartelor publicate si a recomandarilor formulate de SSIF Prime Transaction SA se gaseste pe site-ul www.primet.ro, la sectiunea „Informatii piata”/”Materiale analiza”. Rapoartele sunt realizate de angajatii SSIF Prime Transaction SA, dupa cum sunt identificati in continutul acestora si avand functiile descrise in acest site la rubrica *echipa*. Raportul privind structura recomandarilor pentru investitii ale SSIF Prime Transaction SA, precum si lista cu potentiale conflicte de interese referitoare la activitatea de cercetare pentru investitii si recomandare a SSIF Prime Transaction SA pot fi consultate [aici](#).

Rapoartele se pot actualiza/modifica pe parcurs, la momentul la care SSIF Prime Transaction SA considera necesar. Data la care se publica/modifica un raport este identificata in continutul acestuia si/sau in canalul de distributie folosit.

Continutul acestui raport este proprietatea SSIF Prime Transaction SA. Comunicarea publica, redistribuirea, reproducerea, difuzarea, transmiterea, transferarea acestui material sunt interzise fara acordul scris in prealabil al SSIF Prime Transaction SA.

SSIF Prime Transaction SA aplica masuri de ordin administrativ si organizatoric pentru prevenirea si evitarea conflictelor de interese in ceea ce priveste recomandarile, inclusiv modalitati de protectie a informatiilor, prin separarea activitatilor de analiza si research de alte activitati ale companiei, prezentarea tuturor informatiilor relevante despre potentiale conflicte de interese in cadrul rapoartelor, pastrarea unei obiectivitati permanente in rapoartele si recomandarile prezentate.

Investitorii sunt avertizati ca orice strategie, grafic, metodologie sau model sunt mai degraba forme de estimare si nu pot garanta un profit cert. Investitia in valori mobiliare este caracterizata prin riscuri, inclusiv riscul unor pierderi pentru investitori.

Autoritatea cu atributii de supraveghere a SSIF Prime Transaction SA este Autoritatea de Supraveghere Financiara, <http://www.asfromania.ro>

Aceste informatii sunt prezentate in conformitate cu Regulamentul delegata (UE) 565/2017 si Directiva 2014/65/UE.

Romania, Bucuresti, Sector 3, str. Caloian Judetul nr.22, 031114

+4021 321 40 88; +4 0749 044 045

E-mail: office@primet.ro; fax: +4021 321 40 90

Decizie CNVM Nr. 1841/17.06.2003

WWW.PRIMET.RO